

Indokoltnak tartjuk röviden még visszatérni a „*Contemporary Review*“ mult év deczemberi 348. számára is többrendbeli, részint politikai, részint bölcselemi vonatkozású cikkeiért. Ezek közé számítjuk egy exdiplomatának a békéről és a négyes szövetségről írott cikkét, mely Angliának a közép-európai béke-szövetséghez való csatlakozása feltételeiről szól (Peace and the Quadruple Alliance); továbbá lord *Hobhouse*-nak egy cikkét, mely (The position of the house of lords) az angol felsőház reformjával foglalkozik. Az angol felsőház ugyanaz a makacs, conservatív testület, mint a mi főrendiházunk; ép oly merev gátlója a reformmozgalmak érvényesülésének, s ezért *Hobhouse* oly irányú reformálását tartja kívánatosnak, hogy kétszeri visszavetés után szűnjék meg a felsőház ellenmondási joga akadályozni az alsóház által elfogadott javaslatok törvényerőre emelkedését. — *Emma Maria Caillard* a jó és rossz ismeretéről (The Knowledge of good and evil), *Seth* tanár pedig az abszoltnak egy új elméletéről (A new theory of the absolute) közöl tanulmányokat.

—n—r.

A FELELŐSSÉG ELVE A MAGYAR ALKOTMÁNYBAN.

— Harmadik közlemény. —

A z o r s z á g g y ű l é s.

A magyar országgyűlés azon öt nemzetgyűléseknek a változott viszonyokhoz alakult folytatása, melyeken az egész nemzetet érdeklő ügyek tárgyalattak, ú. m. a vezért, a nagygyulát, a harkászt és más nemzeti főtisztviselőket választották, a vezér és nemzet tagjai között a jogviszonyokat és az alkotmányt szabályozták, a nemzet és vezér ellen vétők felett ítélték stb.

Már Gejza vezér mellőzte a nagy nemzeti gyűlések összehívását és magához iparkodott ragadni azon állami teljhatalmat, melyet előbb a nemzetgyűléseken gyakoroltak. Szent István pedig akkor, a mikor a törvényhozás főtényezőjévé a királyi tanácsot tette, nem tett egyebet, mint a már kezébe összpontosított hatalom egy részét a nemzet előkelőivel is megosztotta.

Ezen királyi tanács azonban már nem volt azon souverain határozó gyülekezet, mint a milyen a nemzetgyűlés vala, hanem csupán a királynak segéd és tanácsadó testülete, mert az új királyság arra törekedett, hogy az eddig a nemzetgyűlésnél levő souverain hatalmat minél nagyobb mérvben, de mindenesetre legalább formailag magához ragadja.

Istvánnak sikerült a nemzet tagjai előtt oly tekintélyre tenni szert, hogy annak segélyével a pogányság lázadásainak